

Okviri vseh vrat novi. Slika sv. Ane nad juž. vrati vsa nova. V sev. steni zap. vrata so deloma uničila spodnji del scene slovesa s Herodom. Vsh. vrata so dostavljena prav do polkrožnega zičca s krabami, opico levom in sedečo figuro. Kr. ima nove noge (stopala), vsled vrat uničena kolena z draperijo *star* *oemle robe in pte*. Život, leva roka in drevo novo.

Na oltariu lepi svečniki iz kovinskega pleha, posrebreno delo z rokoko ornamen-
tiko, vzboklega dela. Enakega dela in časa (s r. 18.stol.) svečniki - zelo bogati.

2 čedni plehnati lampi, konec 18 ali 1.pol.19.stol. stojita ob ograji ob oltar-
ju, ki je tudi prav lepo delo z draksianimi stebriči iz lesa.

Na juž. strani prezbit. čedna baročna klop s slikarijo posnemajočo intarzijsko
z letnico 1716.

Stele, XXIII, 25.5.1924, str.67 -70.

Previkava pod streho: sev. stena zvonika romanska. Na svodu prezbit. 1.1570x ⁵³⁴

Vel.oltar ima letnico 1678

Na juž. steni na starejša letnica 1584.

Stele, XXIII, zadnja stran.

Na stebru proti sev. strani na linah zvonika

Juž. stena prezbitarija kapitel - angel ima na napisnem traku letnico 1 . 5 . 0 . Y = 1507

Angel na sev. steni ima na napisnem traku napis S. Johs. Ali ni novejši stolp ostnæk nekdanjega tabora? Spodaj z banjo obekar prostor z gñoboko, sedaj zazidano ozko odprtino a la Schiesskante.

V prebiteriju

Baldahim z relikvijami sv. Primoža in Felicijana. Ue jugozap. steber, ki je samo okroglo deblo brez baze in kapitela je iz belega marmoria, žal pobeljen. Rižev pot je bil prinešen iz Mekinj.

Kelih z letnico 1479 ima nov napis narejen gotovo po letnici na svodu. Kaspova doba.

Tudi letnica 1510 pod nogo je iz 16. stol., samo ona na nogi na vrhu je stara.

V zakristiji bakren umivalnik, spodnji del v obliki školjke, vzboklo delo z vzboklo ornamentiko kot sodček s pipo. - aspev čas.

Stele, XXV, 21.11.1924, str. 62-63.

Pod streho zvonik ima nad sedanjim svodom ogle iz rezanega kamna.

Preizkava sten cerkve ne da nobenega rezultata.

Pod streho se vidi rišiljen kamnit portal sestavljen iz več kosov. Eden ima gotško obrezo.

Zvonik ima na vrhu na vse 4 strani dvojne line, kamniti pokrogi, ploščat konzolen kapitel, precej vitek ločil ni steber, katerega ogli so posneti. tako da postane 8koten. 4goraj preide v četverkot. Gotsko.

Severna stena ima malo več kot do sredine višine z glajen omet, zgornji del očividno pozneje zidan. Na enem mestu blizu zakristije se zid nekoliko konca

kot za okno ali kaj podobnega. V ti steni 2 kamnita portala.

Zakristija ima pri zapadu podaljšek s stopnjicami navzgor. Ena vrata od zapada, 2 okni s kamnitimi okviri.

Zakristija ima kamnit zidec pristrešen in kamnit portal z ravno preklado z ajdovim zrnem, ⁱⁿ ~~kixke~~ konkavno in konveksno profiliranim obrezom, podobno portalu iz Kamnika pod Goro. Sreda 2. pol. 16. stol.

Zakristija očitno povišana, eno 4oglato okno.

Od vsh. ima zakristija spredaj 4oglato novejše okno. Goraj pa 4oglato z ravno preklado in gotskim obrezom na ajdovo zrno. Torej višina prava. Ugel iz rezanega kamna.

Prezbiterij im podstavek iz rezanega kamna, ki se odgovorno terenu topnjevano viša. Ugli so povdarjeni po okroglih podstavkih pilastrov, vrh pristrešen.

Nad tem kamnit pilaster iz 5 stranic 8kota, ki se konča žlebasto izpodrezen zidec, ki opasuje cel prezbiterij in se niža vselej pod oknom.

Nad tem preide pilaster v drugi del nekoliko slabejši iz 4 stranic 6kota, ki ga konča zopet izpodrezen strešnat zidec. Del med njim še nekoliko slabejši iz 5 stranic 8kota, čigar str. dve sta žlebasti. Vrh zaključuje kamnita streha, ki je žlebasto izpodrezana.

Okna so bila prvotno šilasta in so segala prav do strehe. Kamniti oboči. Sedaj prezidana 4oglata.

Zakristija izgleda, da je prizidana.

Okna so tri v zadnjih stranicah.

S pilastri oblikovan je samo peterokot. Južna stena prezbiterija ima 3 opornike iz rezanega kamna. Zidec pri njih kakor na ostalem prezbiteriju. Okna samo med jugovsh. dvema, bilo je istotako veliko in šilasto.

Juž. stena cerkve je brez podstavka, zidana v enem in ima v vsh. delu 3 šilasta okna s krogovičjem, deloma bučenšajbe, krogovičje razne kombinacije, dvodelna spodaj trolist, prave fischblase še ni.

En kamnit portal. Na stopnjice porabljeni deli gotskega kamnitega portala z njim neličastim motivom in ajdovim zrnem.

2 zap. okni sta iz gotskih prišiljenih prezidani v šitrioglata. Bruchsteinrankenwerk, ogli iz boljšega a vseeno ne fino prisekanega kamna. Zvonik na zap. strani zložen iz gorbo prisekanih štirioglatih kamnov, vo doravno ležečih. 3 ogli iz fino prirezanih kamnov.

Vrata od severa kamnita, moderen portal.

Ob zvoniku na fasadi cerkve zglajen omet s sledovi barve, zelenih, rumenih in rdečih ostankov gotskih fresk. Parva skoro popolnoma izprana, razločiti ne morem ničesar več. Nizka šindelnova streha s čebulo na leseni 8kotni slepi laterni.

Nadvhodom v klet porabljen v zidu vhoda zgoraj vrhnji del i stega portala, čigar deli so v stopnjicah in juž. strani cerkve. Portal je bil polkrožen in je imel okrogel Wulst (Rundstab) v obrezi.

Novejši zvonik je nižji od starejšega, ima podobno streho, samo da je 8kotna laterna zidana in čebulj nekoliko večji.

4 velike line, polkrožne, severna je zazidana.

Kamniti portal. Zvon samo eden. ~~XXXXXX~~:

Znotraj: Vel. oltar. Letnica pod glavno dolbino je 1628.

Σ niverjetno da je 7, kakor čita Steska, ampak morebiti 2, čeprav je spodnji rep nekoliko kratek. Zato govori tudi letnica pod "ogom" četom MDCXXVII(I) tretji I ni popolnoma jasen. Oltar ima s odaj lepo črno leseno ograjo iz 18. stol. Slikan lesen antependij iz konca 18. stol. ali že mogoče 19. stol.

V ograji stojita 2 nosilni lampi iz pločevine iz 2. pol. 18. st. stol.

Slika pl. o. predstavlja joča M. božjo z detetom, sedečo na obalkih, obdano od angeljcev, spodaj ozek pas pokrajine, nad njo pa klečita na obalkih sv. Primož in Felician v vojaških opravih, pred njima meč, čelada in mučeniška palma ter po en lev - evi brezbrad, gleda iz slike ven, desni bradat začuden gleda na Marijo.

Slika se mi ne zdi Mayerjeva, ampak prej Potočnikova. V potezi ni nič Mayerja, tudi ne v koloritu, mnogo prej j soroden Potočniku. Slika sorazmerno do =
hro ohranjena

V glavni dolbini skupina kipov: stoječa Madona s detetom in sv. primož in Felician, delo 2.pol.18.stol., les.

Ostali oltarji, razen tabernaklja se sklada z letnico 1628.

Tabernakelj iz konca 17 ali za 18.stol. V spodnjem delu viti stebriči, marmorirano ozadje, pozlačena, deloma predrta ornamentika (arhitrav), lepo baročno kovanje, ključavnica angeljska glava z razpetimi peruti. Med stebri v niška ob straneh vrata lesena pozlačena kipca Mojzesa in Arona.

Baldahin iz volut in že s klasicističnim zavojem in ročajem vaz je iz konca 18.stol. ok. 80 let. Isti svečnik (armleuchter) iz pozlačenega pleha.

Ob tabernaklju stojita pred nišami v bazah stebrov oltarja 2 bogato rezljana oltarja posnemajoča dvojna stebra in celo atika.

Na evang.strani je notri na les slikana slika Rojstva Jezusovega. Steber v ozadju, spredaj Jožef in Marija pred detetom v jasliah.

V atiki je ljubka slika z močno prostorno pojmovanimi puttov, kičitajo napisni trak. Skupina spominja na 3 plešoče putte v Strahlovi zbirki.

Na epist. strani je glavna slika: pokrajina, Jožef in Marija vodita Jezusa iz templja, v oblakih sv.Duh.

V atiki Bog oče na oblakih.

Čas postanka več ali manj istodoben z oltarjem. Na oltarju 6 svečnikov iz posrebrene pločevine z bogato rokoko ornamentiko, zelo lepo vzboklo delo.

Kanon table pa lične v pozlačenih okvirih z kolorirano ornamentiko kot okvir, tiski.

Oltar obstoja iz glavne dolbine z že omenjeno novejšo skupino, ob strani sta 2 angela s svečnikom. Ob niši 2 velika stebra, spredaj ovita z vinsko trto zograjkanelirana in obesek z angeljsko glavico, obeski sadja in angeljske glave služijo za okras. Na straneh na konzolah 2 bradata svetnika z gesto učenja v levi debelo odrtoknjigo, oni na epist.strani ima poleg sebe leva.

Na atiki sta dva svetnika z odprtimi knjigami, mogoče vse skupaj 4 evangelisti. V atiki v reljefu do prs Bog oče, na nji pa na posebni konzoli Bog sin pred

križem stoječ, ogrnjen s plaščem in prepasan čez pas in kažoč rane. Posebnost tega oltarja je polihromacija, ki je zelo dobro ohranjena in izгледа, da v bistvenih delih prvotna, večina je zlačena, obrazi so zelo naravno polihromirani in lepo rdeči in imajo rdečkaste lase. Sadje je lazirano na srebro. Oblike figur zlate, suknje v laziranih barvah, rdeče, zelene, enkrat temen vzorec na srebrnem dnu.

"ekatera ozadja so pokrita s šahovskim vzorcem, bele, črne in sinje kocke. Nimbi menjaje zelena in rdeča barva.

Arhitektura: Prezbitერიj zvezdnato rebrovje, precej šibko. Mnogo razlike med starostjo prezbitერიja in ladje ni. "ebrovje sloni na okroglih služnikih, ki segajo na zidec, odgovarjajoč onemu zunaj, ki gre okrog in okrog prezbitერიja in se poniža pod okna. Sklepniki na svodu predstavljajo rozete, 2 ščitka in figuralne motive, doprsna figura s kelihom, druga s pokrivalom na glavi, mečem v levi in neko živaljo pred seboj, Na enem sklepniku je roka z razprostrtimi prsti, potem kronana Mati božja z detetom, ter bradat mož z mečem v desni in nekom okroglim predmetom v levi.

Kapiteli: služnikov so razen prvih figurálni. Doprsen brezbrad mož, ki drži pred prsmi navzdol obrnjene nože (dleta?) mojster(?), drugi ima pred seboj odprt knjižni zavitek, tretji se nagiba na svojo desno stran in podpira z desno glavo. Četrty ima v molitvi sklenjene roke, peti predstavlja prav veliko glavo in ob nji majhne roke, šesti izgleda, da ima peruti in drži pred seboj napisni trak, sedmi ima živlasko glavo z dolgimi ušesi, noče je potegnil podse, na kolena oprl komolce rok in se drži za ušesa. Zadnji izgleda kot majhne lev z nesorazmerno veliko glavo.

Cel prezbitერიj je beljen, samo rebra, služniki in zidec rumeni, kapiteli in sklepniki zeleni.

Ob vel. oltarju v zidu je niša v obliki nizke klopi in oslovksega loka nad njo, ki ima močno profiliran kamnit lok z veliko krožno rožo, na loku plezalke v obliki tro, štiri in večlistov z močno vzbočenim srednjim delom.

Pred vel.oltarej m visi rokoko lampa iz pločevine z vzboklo ornamentiko. Klop ob zidu v prezbitteriju ima letnico 1718.

Križev pot, pl.o. pod steklom interesantno delo 2.pol.18.stol. Potočnikove bližine ali Potočnik sam!

Prižnica lična, lesena, črna in nara na barva napojenega lesa.

4 evangelisti in Brezmadežna, les, olje, dobro ohranjeno. Želo karakter. dober Metzinger. Vaza s cvetlicami in pod njo napis 1742

najde tudi na plaščih.

Ladja. Razmeroma širok slavalok, z močno obrezo robov na obeh straneh.

Dve ladji. Kapiteli stebrov pokriti z listovjem. Zvezdast svod. Sklepniki so rozete, ščitki brez napisov, le eden na sev. strani ima letnico 1872 (1472) 1872

. Sklepniki figuralni v juž. ladji od prezbitterija počenši. Brezbrad svetnik z nizkim klobukom na glavi in mučeniško palmo v rokah, mogoče sv. Felicijan ker mu nasproti odgovarja bradač enake kompozicije s palmo, blagoslavlja jo z desno sv. Primož (Simon in Juda?)

Gesta roke Felicijanove je nekoliko nejasna, a vseeno bržkone blagoslavlja. Svetnica s krono na glavi s cvetom(?) v desni, v levi posodo s stiliziranimi cvetlicami - sv. Rozalija (ali Elizabeta?) Sledi Mati božja s krono na glavi z nagim detetom v naročju, ki molitveno sklepa roke pred prsmi. Svetnica s pokrivalom ovitim okoli glave in stolpom pred se o - sv. Barbara. Svetnica s krono na glavi, mečem v desni, kolesom v levi - Katarina.

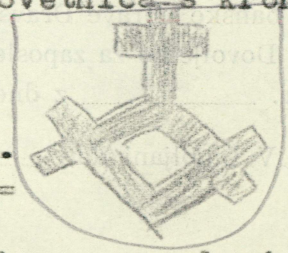
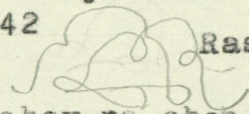
Sledi ščitek s kam osekim znamenjem.

Sledi sv. Jakob s knjigo v levi, romarski klobuk na glavi, palico v desni in vrh nje obešeno popotno torbo. Nazadnje kamniški grb, kakor je ohranjen na gotskem kamnu na šoli v Kamniku.

Sev. ladja od slavaloka počenši: sv. Primož(?) Svetnik s krono na glavi, brezbrad, z molitveno sklenjenimi rokami.

Sv. eter s knjigo v levi, s ključi v desni.

Dvoglavi orel z avstr. krono (stilizacija kot v Kamniku na Kamnu v šoli)

Sv. Miklavž z mitro, palico v levi, jabolkom v desni. Enoglavi kranjski orel stiliziran kot oni (oba imata po tri peresa v repu) in krono s 3 roglji na glavi, napisni trak preko prsi.

Ščitek s škarjami na vsaki strani ena ~~xxx~~^{zvezda} zvezda. Velik ščit z venstoječim pasom (vodoravnim) v sredi ~~ca~~^{ca}, napis ni videti. Rebrovje slona ob straneh na konzolah.

Orglje iz sr. 17. stol. Marmoriranje in rumena ornamentika ni prvotno. Ornamentika karetker. za sredo 17. stol. Na vrhu zvezda z imenom Jezusovim.

Izpod kora vodijo kovana železna vrata pod zvonik. Portal kamnit, lahko prišiljen z žlebom med okroglimi pasovoma, spodaj ajdovo zrno.

Or novejšega datuma. Ed nosilci je nekaj figuralnih in barvanih. Na sev. strani bradat mož, ki je potegnil noge podse, ima prepasana ledja, roke polaga na noge. Brezbradat mož, ki je sedel na pete, komolce opira na kolena in se z rokami drži ramen. Mož z muštamami, ki ima gotska peresa na glavi, eno dovjno pa mu raste iz ust.

Na juž. strani: brezbradat, doprsen mož s peresi na glavi. Mož s kozjo brado, stoječ na rokah in nogah, noge imajo svinjske parklje, desno roko opira na nerazločen predmet. Brezbrada glava s krono iz listov, podobno kot predzadnji.

Kamnit baldahin v jugozap. delu južne ladje., sitodoben cerkvi, arhitektura lokov kot ona v prezbiteriju.

25 cm visok zokel iz kamna. Zadaaj na njem podij, katerega največja višina za vel. oltarjem znaša od tal 88 cm. Spredej pa ta podstavek sam tvori prvo stopnico v kapelo. Spredej sta dva stebra, katerih baze segajo prav na podstavek, vendar je vsak drugačen. Severni ima kapitel kot drugi, južni ga nima, ima posebno bazo, ki stoji na podstavku v višini podija. Južni ima bazo, ki zavzema ogel podija. Oba okrogla.

Ostali stebri imajo kombinirane 4olgate baze, ki prehajajo v trikotnikih v okrogli okrogli steber in kapitole, ki imajo v 4 smereh konzolam geometričnim podobne nosove, kakor bi bili prvotno namenjeni nositi rebrovje v 4 smereh.

Na njih slone 4 lahko prišilje i in lahko vsločeni loki, ki se končujejo v fialah.

s križnimi cvetlicami na hrbtu, plezalke kot v prezbiteriju. iz oglov pa rastejo navpično gor fiale, končujoče se v bogatih stebrih in križnih cvetkah. Trikotna polja med loki in temi stolpiči zapira zidana balustrada, končujoče se z zidcem in cinami.

Zadnji del pod oltarjem v omenjenem podstavku tvori podolgasto 4oglasto odprtino v katero vodita od zgoraj 2 zamreženi odprtini ter od severa ena manjša 4oglasta, od juga pa večja zamrežena.

Prostro je znotraj po mreži deljen na 2 dela v katerih večjem severnem se nahaja lesena rakev s polkrožnim pokrovom. Očividno je v slabem stanju, pri sev. odprtini visi lampica. Ta del zoklja je tudi zunaj odlikovan, ker notranje polje vstopi in so venstoječi ogli in venčni zidec odlikovani z obrezom in žlebom. Velikost 2m 96 cm v kvadratu.

Vse 4 stranice so zaprte z lepim kovanimi gotskimi mrežami.

Znotraj gotski sovd, rumena rebra, 5 polihromiranih sklepnikov. Eden predstavlja ščitek, seldovi ba ve. Drugi ščitek črne barve z belim vodoravnim venstoječim pasom. Tretji in četrti brezbrada glava z dolgimi lasmi ob ušesih s svitkom na glavi in pod prsmi stilizirane obleke.

peti predstavlja M. božjo s krono na glavi, do prs, nago dete v naročju, ki ga drži pri nogah. Šeste drži v desni križ.

Polja pokriva ornamentalna slikarija iz cvetnih trt in obeskov iz sadja v barvah in motivi, karakter. za l. pol. 17. stol.

Notri majhen lesen oltarček, dobro, novo polihromiran s kipi M. božje z detetom sv. Primožem in Felicijanom, sv. Mihaelom in 2 angeljema, karakter. za sr. 17. stol. istočasen več ali manj str. dvema.

Sredi cerkve na zadnjem slopu pred prezbiterijem sloni križ s korpusom iz ca. 17. stol. (?)

Sev. str. oltar, les, moderna olihromacija, dobra. Napis: ad honorem dei et regina (sic!) S: Radigunds, pod glavno nišo pa Anno MDC 55.

Karakter. ornamentika. Kipi: sv. Adegunda, sv. Ana Selbdritt, sv. Elizabeta z Janezom, sv. Barbara, sv. Helena, Veronika in črne nune s krono na glavi, 2 kro-

nama na knjigih žezlom v roki, obleka dominikank.

Južni oltar iste delavnice in časa, moderno, dobro polihromiran z letnico 1656, s kipi sv. Lenarta, sv. Gregorja, Avgušтина, sv. Hieronima, sv. Ambroža(?) sv. Roka, sv. Boštjana in 2 angelja.

Na sev. steni visi lesena tabla s polihromiranim romom še prvotnih barv s karakteristično ornamentiko, z angeljskimi glavicami, sadnimi ~~svetci~~ obeski, rozetom in diskom z žarko in imenom Jezus na vrhu, kamniški grb, kot na sklepni-ku. ^{Barvan okvir} ~~xxxxxxxxxx~~, vijoličasto plava ozadje, zelene lazure na srebrno, zlata ornamentika. Notranji okvir rdeč z zlato zelenimi triglifi in zvezdicami posejan. Zgoraj letnica 1632. Slika je pl.o. Razdeljena je po vodoravnih in navpičnih črtah v pravokotnike, v katerih predstavlja slike legende sv. Primoža in Felicijana. Primož je brezbrad, Felicijan je bradat, vselej so pristavljene k sliki črke P.F. prvi pa celi imeni. Slike predstavljajo:

1. P.F. pred dvema kraljema, oba sklonjena.
2. P.F. sta tirana v ječo.
3. P.F. pred malikom na stebru v tempelju.
4. P.F. privezana (obešana za roke in bičana).
5. P.F. v ječi, angelj ju tolaži.
6. F. vlečejo iz ječe
7. F. privezan k stebru in bičan.
8. F. priven na grob križ, angel s kelihom ga tolaži, 2 moža s helebardami.
9. F. na križu, bičan in smoden z ognjem.
10. F. vržejo v ječo.
11. P. vlečejo iz ječe in ga tlačijo v rdečo obleko.
12. P. zvezan na tleh, bičan.
13. P. privezanna križ in smoden z ognjem.
14. P. na tleh, v ozadju kotel nad ognjem, notri kamni, ki mu jih silijo v usta.
15. P. v štirioglatem kotlu nad ognjem.
16. P. in F. v levji jami.
17. P. in f. v jami z medvedom.

18. P.in F. v škafu z belo tekočino, še tretji z njima pred oltarjem duhoven, ki balgoslavlja.
19. Smrt F., glava je že na tleh. P. jo rabel seka, božja roka trosi žarke na njegovo glavo.
20. P.in F. brez glave na tleh, glavi posebej. Angel stoji ob njima in ogrinja umrle. V ospredju svinja.
21. P.in F. v rakvah. P. sta ~~xxx~~ pravkar dvignila na raem dva pogrebca.
22. P.in F. polagajo v skupn askofag.
23. molitve na sarkofagu.
24. čudeži ob sarkofagu.
- Slikarija groba, a pripovedna in ekspresivna.

Zakristija:

Baročna omara črn in naraven les, beli oboji. Notri: kelih, 24 cm vis, pozlačena kovina, ob kupi srebrn venec. 6 delna noga, predrta ornamentika iz križcev. Na posameznih delih stilizirana gravirana ornamentika iz rastl. motivov, velik šipkov cvet. Nodus in kupa s srebrno predrto ornamentiko venci pozneje, 1. pol. 18. stol.

Napis na nogi spodaj SS:Pr:&Fel:N^o I.1479.

Kelih: 24 cm, pozlačena okrogla noga prehaja v šesterolist k nodusu. 2 pol ji ornamentirani, v enem ščitek s tremi grički in na njih 3 stiliziranih dreves, v drugem ščitek z dvema gamsovima rogovoma in letn. 1.5.1.0.

Napis spodaj SS:Pr:&Fel:N° 11.1510. Leop. Rasp pleb. Stain. 1732 (baker.)

Kelih: noga 6 delna isto profiliran nodus, kupa čista. Napis pod nogo: SS:MM:Primo & Feliciano offert M:L:Rasp. Plebanus Stainen A^o. 1715.

Križec - relikviarij, okrogla noga in nodus imata gravirano ornamentiko, križec ima 4 zelene kamne in Aristov korpus. Zadaaj stilizirano lilijo. Napis pod nogo S.Pri M:L:R:P:S:1732.

Monštranca: 57 cm, pozlačena srebrna ornamentika. Napis v nogi S:S:Primi et Feliciani alpihus 1849. Na nogi (oval) srebrna vinska trta in cvetno-sadni obeski pred žarki. Srebrna predrta ornamentika iz rastl. motivov. Spodaj na obe strani

comitopiac . Spodaj sv.Duh, zgoraj bog oče pod baldahimom, ki ga držita 2 angelja, ob straneh klečeča angelja, eden z grozdi, drugi z žitom.

Relikviarij s posrebreno ornamentiko v vzbokli rokoko ornamentiko sr.18.stol. 31.cm visok.

1 plašč tkan s srebrom. Posvetitev sv. Primoža in Felic. Monogram Rasprov, letn. 1723. Bel.

Plašč, tkanina, cvetlična ornamentika. Napis St. Primi et Feliciani M.M. Reparar 1755. Rdeč.

Plašč, svilnata tkanina, srednji del rdeč, močno obrabljen, z veliko ornamentiko zlate rozete, všito. Str. del. bel.

Napis na štoli B.M. V. Stain N IX.

Na plašču dvakrat St. Primi et Feliciani M.M. Reparar 1736.

4 zelo, bogato rezljani leseni svečniki z angelskimi glavicami in angelskimi hermami, pozlačeni.

Več svilenih plaščev s tkanimi vzorci.

Plašč svilen, rdeči zunanji polji, notranje belo s cvetno ornamentiko. Napis: BMV Stain Reparar 1731 Rasprov monogram N. IX.

Plašč sreda rdeča, tkano, strani bele z raznobravno ~~ex~~ cvetno ornamentiko. Napis St. Primi et Feliciani reparar 1736.

Plašč rdeč z rumeno in belo svilen tkano ornamentiko Napis St. Primi et Feliciani MM. reparar 1767.

Plašč črn, sreda bela z rumeno in plavo tkano ornamentiko. Napis SS. Primi et Feliciani Rep. Rasprov monogram, 1738.

Plašč bel s pisano cvetno ornamentiko. Napis SS. Primi et Feliciani MM. reparar 1760.

Plašč plav, str. dela brez ornamentike, srednji na plavem dnu cvetna stilizirana ornamentika. Izrezano iz ostankov tkanin, spodaj letnica 1694, pravzaprav v tem redu 94 - 16.

Dvojna vrata iz prezbit v zakristijo, kamniti portali in stari baročni oboji, 1. pol. 17. stol.

V prezbitერიju: konzola, ki se mi je zdela mož z dleti, je mož, ki je potegnil noge podse in jih z rokami drži.

Na s v. steni visi slika pl.o. Aristus na križu, zraven v obakih mesec in sonce, pod križem onesveščena Marija, ki jo drži zadaj Magdalena, na desni pa Janez. Slika precej gorba, sr. ali 2.pol.17.stol.

Freske Elije Wolfa?(1592) Na sev. steni 3 polja obsegajo slike pohoda sv.treh kraljev. V prvem Jeruzalem s sceno pomora nedolžnih otrok, na stolpih troben=tajoči stražarji. Spodaj ob vratih lesena buda s prodajalcem, eden iz spremstva kraljev sprejema veliko kupo pijače, drugi s čutaro na hrbtu se obrača k njemu.

Herod se je obrnil s konjem k mestnim vratom in segel zamorskemu kralju v roke, ob njem zamorsko spremstvo, mož na kameli. Spredaj 2 iz spremstva, peš, starejši in mlajši med kamelo in naslednjim konjem spremstvo sledečega kralja na konjih, posebno pozornost vzbuja eden vengledajoč star obraz z orlovskim nosom sijajen realizem. Ozadej gorato, pokrajina z gradovi. 2 kralj na sijajno risanem konju, z dragoceno čašo v rokah v sinjem plašču. Ob konju pes. Poleg kralja starejši spremljevalec na konju, pred njim spremljevalec, ki ga drug s kapo dvornega norca za v ratom iz majhne barigle napaja. Ob njem nekoliko v ozadju kuhar z zavihanimi rokavi in kotlom na hrbtu in košaro jajec. Sledi nezaseden belec in ob njem pes.

Ozadje spremstvo s turško zastavo. Konja drži sijajna italj. pozirana mlada postava, podobna precej za njo, ki kaže na zvezdo nad mestom Betlehemom. Pred štalico pred mestom sedi Marija z detetom v naročju. Stari kralj je pokleknil in izročil darila, eden tren slug drži krono, drugi meč, tretji v zeleni suknji najmlajši drži od zadaj plašč.

V štalici živali, ognjišče, Jožef seka drva, ob njem na balustradi vrč. Okvir vrat ima na vrhu naslikani 2 plezalki, sedečega zamišljenega možica, na desni opica na levi leva.

Četrto polje. Bog oče v oblakih, vtika meč v nožnico, zdolaj obrisna pokrajina z nadlogami toče, kuge, nasilja, vojske, lakote, spredaj klečeč Kristus, ki

gleda k očetu in kaže rane, ter na desni Marija s plaščem, ki ga drži sv. Primož in Felicijan, pod njim pa so zastopani ~~xxkxstan~~ stanovi. V petem polju v renes. niši s konho sv. škof Brazem. V vsakem polju vselej kro-
govičje.

Južna stena:

1 polje ob slavoloku. V krogovičju simboli "aneza in "atevža. V oknih sv. "ata-
rina in sv. "arjeta, na gotskih konzolah pod gotskimi baldahimi. Pod oknom sv.
Aleš.

V drugem polju sv. "arko in Luka, sv. Barbara in svetnica s prebodenm vratom, s
krono in mučeniško palmo. Spodaj sv. "anez krst.

V tretjem polju avstr. in kransjki grb. Svetnica s palico v levi in krono. "e-
poznana, ter sv. Rozalija. Spodaj sv. Ana uči Marijo in še tretja postava, mogoče
Joachim. Ostale slike predstavljajo zgodbo "arije.

Joachim je odgnan iz tempelja s svojim darom, Joachim žalosten sedi pri ovcah
na pašniku, kjer ga obišče angel. Joachim se vrne k Ani in jo pozdravi z polju-
bom. Rojstvo "arije: Ana ležeča doji, ena služkinja naliva vodo v škač za ko-
panje, druga nese jed na krožniku. Krasna žanrska slika.

5. Marija odhaja po stopnicah v tempelj, Joachim in Ana v razgovoru ~~XXXXXX~~

6. Marija v tempelju čita in dela pri preji, ena šiva, tretja navija. klopčič.
Sijajno.

7. Oznatenje.

8. Zaroka Marije

9. Bisk pri teti Elizabeti, sijajno. Dekle s culo na glavi in košaro jajc.

10. Rojstvo Jezusovo, Marija ga časti klečeč, Jožef sedi, pastirji gledajo čez
plot.

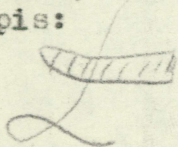
11. Brezovanje, zopet sijajen realizem, pri onem ki reže in onem, ki poje.

12. Darovanje v tempelju, Simeon je prevzel dete in ga drži nad oltarjem. "e-
dvomno vse ene roke. Plaš Herodov je pozneje preslikan. "rne lise, ker so se
nekaterne barve pokvarile.

Slikar je nedvomno zaostal, slike bi bile lanko na tale 40 let preje, Holbein

Durer in po nji nastali realizem, mnoge lepote v obrazih v ital. smislu, posebnost benečanskih obrazih. Tudi lomljenje gub, n.pr. na brazmovem plašču, pri nekaterih ženah so potomci ozne gotike. Isto kolorit, belo z lila senčeno, lila s temnejšim lila, rumeno z rdečkastim, belo z rumenkastim, itd.

Podpis:

+ monogram E. Wolfa, nato z gotskimi črkami Elias Wolff.

ter latinsko Anno 1592.

Pod ometom na katerem so slike je starejši naključni omet, na katerem so sledovi barve na sev. steni pod klečečim kralje.

Slike so mnogo trpele. Sprednji del klečečega Aristusa z drevjem pred njim in drevjem v ozadju pri konzoli z glavo je pozneje doslikan. Grobo, mogoče je 19. stol.

Spodnji del do kamor sega zelenkasta barva in slika profil, sedi na ometu, ki sega preko sedanjega. Podpis Elija Wolfa je na tem novejšem ometu. V bližini podpisa sem odkril omet in konstatiral rdečkasto barvo. Kaj če Elija ni avtor teh fresk(?) mogoče le prvi restavrator.

Tudi na koru so večje partije doslikane. o svojem kolorizmu spada ta slikarija v skupino prapreč, trižne gore, znamenja pri Crngrobu.

Zokelj je na sev. steni rumen. Nekdaj je bil pokrit s patroniranim vzorcem(?) ki sije skozi, na jugu pa marmoriran.

Pod zvonikom:

Kamnita sona, matere božje, sedeče. lašč spet na prsih in položen v gube preko klen, sr. 15. stol. po zbiranju gub s odaj. Ober peščenec. Ostanki stare polihromacije, suknja pod premo speta in prepasana, rdeče barve, plašč bel. Notranji deli, ki se vidijo zeleni, ob robu rdeči.

Glava odbita, vrh odbit olihromiran. Roki, ki sta se držali od komolcev naprej sta v zapestju odbiti, sedi na nizkem tronu

Pod zvonikom tudi slika sv. Primoža pl.o. v prvotnem novo slabo polihromiranem okviru. Sv. Primož v pokrajini z drevesi v vojvodski rimski obleki, meč v levi

Herod s svojim konjem je razen glave cel nov.
Tudi pri moritvi betlehemskih otrok je nekaj novega.
Sternen je luknje, ki so bile v sliki z nevtralnimi barvami zamazal, tako, da jih vešče oko precej s ozna, ne motijo pa celotnega vtisa.
Več je benečanskih motivov, kralj z dolgo brado, ki kleči pred Jezusom. Na arhitekturi pri poklonu kraljev Jezusu je naslikana ena kupola cerkve sv. Marka v Benetkah. Tudi slike iz življenja Marije po apokrifiji so odvisne od ital. kompozicij. Marija gre v tempelj, gotovo je po Tizianovi znani sliki v akademiji.

Arhitektura pri poklonitvi je visoka trdnjavsko ital. palazzi della città kot n.pr. v Firenzah.

Zgornji del arhitekture, ki je perspektivno v ozadje vodeč je bil popreje zakrit z oblaki.

Tudi 2 veliki zastavi sta bili zakriti z oblaki.

Arhitektura pri Marijinem življenju je različna, deloma čisto gotška (oprava prostora pri M. rojstvu) Kreuzrippengewölbe enkrat, zgoraj nad slikami gotski masswerk, enkrat je slikano gotško okno, gotski baldahimi nad svetnicami v oknih. Sicer pa prostori s križnimi oboki in apsidami (okroglimi) ali poligonalni središnji prostori z okroglimi odprtini v vsakem polju.
Sem. sv. Joahima: zadaj orient. mesto s kupolami in minaretom flott natural.
Slikano. Podpis Elias Wolff 1592. je fresko, se ga ne da negirati, čeprav se čas težko spravi v soglasje z množico gotških reči notri, vendar pa so zopet zelo na redne reči.

Pes pri sv. treh kraljih je čisto natural, flott slikan (Bassano)
Žanrska figura: kuhar, 2 ki pijeta, slugi, ki držita konja sta izborni figuri
Pri Mariji Schutzmantelbild je pokrajina zelo globoka.
Vhod Marije v tempelj - prostor zelo globok, izborno izpeljan.
Važna za določitev je ženska noša las (Schutzmantelbild) lase ima zavite v lep po mrežo, kot pri slikah 16. stol. (večkrat.)

Slike v ladji na obeh straneh. Juž.stena življenje M.božje. Sev. stena sv. 3 kralji pri Herodu, pohod, adoracija in Schutzmantelmadona.

Na sev. steni pod sliko sv. 3 kraljev, ki se klanjajo Jezusu je v gotski minuskuli zapisano: Elias Wolff anno 1592.

Slike so na mnogih mestih, kjer je plast na katero je slikano precej tenka odstopije in so v nevarnosti, da doli padejo posamezne partije, samo če kdo malo potrka, se že krušijo. Grožnos so preslikane, tako, da skoro ni mogoče več najti prvotne barve.

Vsako polje je zase slikano, vendar pa so prva tri polja na sev. steni enotna, (pohod sv. treh kraljev) navzgoraj zaključuje vsako polje gotski masswerk, ki na zadnji sceni, kralji se klanjajo Jezusu prepleten z vrvicami, na katerih so nabrane jagode a la Dvor pri Polhovem Gradcu.

Prva scena je visoka arhitektura, po načinu zgornje ital.palač (florentinske in druge.) Na visokem balkonu stoje 3 trobentasi in trobijo na vse strani. Na levi strani (na koru) je videti odprta loggia na slokih stebričih, gotskih ki so zvezani s zelo potlačenimi loki. V loggi se vidi prizor umora nedolžnih otrok. Spodaj nad vhodom v palačo visita 2 zastavi, pod vrati stoji črn sluga (Herod?) v zelenem turbanu, ki sprejema iz rok spremljevalca (Herodovega?) črno kupo, služabnik ima helebardo in za kapo na glavi, dolgo dolix viseče perje. Drugi spremljevalec nese na rami na palico obešeno neke vrste steklenico, bradat je in ima dolge rumene lase. Okoli glave zelen venec iz vejic. Vrača se k vhodu, za njim jaha na svetlorumenem konju Herod v oklepu, čez zelen plašč in krono na glavi. Ozira se za 3 kralji. Ti jašejo v drugem polju čisto v ospredju, paralelno s slikarsko ploščvijo, za njimi v drugem planu množica služabnikov, deloma peš, deloma na kamelah in konjih s sulicami in zastavami. Zadnji jezdi črnc na kameli, v levi zlat rog na podstavku. Poleg njega druga kamela, katera nosi skrinjo z zlatnino. Ozadje tvori hribovita pokrajina z nekim kastelom, na katerem je zastava. Pred zadnjim kraljem gresta peš dva služabnika v turbanih. Eden na levi roki sokola, drugi sulico čez ramo in kos potice v desni. Drugi jezdi v sinji obleki z bogato krono na glavi drugi kralj v naj-

boljši moški dobi, bradat in nese lepo renes posodo v roki, katere pokrov je na robu okrašen z doprsnimi angeli. "ezdi konja, poleg njega teče pes. Pred njim sta dva služabnika, kateri eden daje drugemu iz zlate posode piti. Zadnji v pisani obleki ima Dudelsack brez ~~xxx~~ roko.

V 3 polju je na začetku pes za njim osedlan konj brez jezdeca paralelno s slik. ploskivjo. Za njima služabniki na konjih. Pred konjem je stari kralj, ki kleči na enem kolenu, daje Kristusu svoj dar na krožniku. Za njim mu en služabnik dviga bogati plašč, eden drži meč, drugi krono na blazini. Ozadje, visoko obzidje, katerega kastela ali mesta pred tem s slamo prekrita lopa, nekoliko poševno v sliko ostavljena. Na strehi mali ptiči in pav. Nad sceno zvezda z malimdetetom. Koliba je spodaj zidana, notri sta vol in osel. Videti je tudi kmečko ognjišče z visokim kotlom in ognjem pred njim na tleh sedi sv. Jožef, z vrčem z vodo poleg sebe in seka drva. Marija v sinjem plašču in belim pokri- valom na glavi, sedi na nizkem stolu. "ago dete Jezusa v naročju. Jezus gleda starega kralja in ga blagoslavlja.

4 polje Schutzmantelmadona.

5 polje svetnik v škofovskem ornatu s palico v levi in vretenom, v desni knjigo. Stara slika 1637 je gori zapisano z legendo sv. Primoža in pelicijana.

Na stropu sklenik 1872.

Južna stena: V vsakem polju gotsko okno. Gornji del zopet Masswerk v katerega so vpleteni simboli evangelistov. Zač. od vzhoda.

1 polje, 1 polov. Vsako polje horizontalno razdeljeno v 2 dela. Zgoraj Joahim v tempelju (notra njšina gotška stavba s skrinjo zaveze in postavbo božjo - 10. za povedi) "red oltarjem vel. duhoven Joahim se obrača ravno s svojo ovco v naroč- ju, od njega pri vhodu 2 ženski.

Spodaj: Joahim žalosten ri ovcah v puščavi (Giotto) sedeč. Angelj pride k njemu. V ozadju fantastična ~~xxx~~ arhitektura orient. mesta.

V masswerku zgoraj simbola sv. Janeza Ev. in sv. Matevža.

V laibungi okna sv. Katarina in sv. Marjeta na konzoli stoječi in gotski baldahin nad seboj. Pod oknom sv. Aleš ležeč pod stopnjicami.

2 polovica zgoraj. Zelena pokrajina z ovci in med njimi sedeč pastir.

Na levi vhod v neko poslopje, pred vhodom Joahim in Ana objeta.

Spodaj sv. Ana v postelji, sede doji Marijo(dete), ob postelji služabnica z jedjo in druga kleče na tleh pripravlja mla no vodo v škafu.

2 polje. 1. polovica: Stornice v tempelj, po njih stopa gor Marija a la Tizian spodaj stojita Joahim oprt na palico in Ana mogočna postava v belo haljo zavita, drug k drugemu obrnjena.

Spodaj: notranjščina sobe, Marija v zeleni obleki, poleg sebe odprto knjigo pri statvah?, poleg nje 2 drugi devici, ena sedi in šiva v ospredju, druga navija štreno. V Massweku simbola sv. Tuka in marka.

Pod oknom doprsna podoba sv. Janeza Evang. (ital. vpliv)

2. polovica: Oznanenje Marijino v neki rotundi.

Spodaj zaroka Jožefa in Marije. Zadaž velika množca ljudi.

3 polje: 1. polovica: zgoraj Marija pri sv. Elizabeti, ki jo pri vhodu sprejme, za njo (Marijo) služabnica, ki nese v desni na glavi culo, v levi košaro jajc(?).

Spodaj rojstvo Kr. pred štalo v kateri sta živinčeti. Marija kleči, pred njo na tleh dete, zraven Jožef. Čez obzidje gledajo notri pastiriji. Videti je brdo z ovci, ki se pasejo.

V Masswerku avstr. in kranjski grb.

Pod oknom: v sredi (doprsne podobe) sv. Ana s knjigo v roki, poleg nje na levi mala Marija, na desni Joahim.

V drugem oknu sv. Barbara in neka mušenica s palmo v roki, meč presunjen skozi vrat. V 3 oknu devica ki je ne morem določiti, ker je njen atribut prenerazločen in sv. Rozalija.

V 2 polovici zgoraj: obrezovanje Jezusa v sobi z oknom z bogatim gotskim masswerkom. Spodaj darovanje v tempelju. Za pultom na desni sedi vel duhoven, ki ima Jezusa ba pultu pred seboj Jožef in Marija z grlicama, pred njima zadaž 2 ženski. Prva s svečo, druga roke v molitvi.

Obrezovanje pri pultu na levi, kjer se odprte knjige stojijo 5 ljudi, ki pojo. Na stolu v sredi sedi postava, glavo zagrnjeno, ki obrezuje Jezusa, ki ga drži

na svojem tronu sedeš vel. duhoven. Poleg na levi mladenič s svečo in posodo z vodo(?) na desni devica z nekim krožnikom v rokah.

Nad oltarjem sv. Primoža baldahim, katerega strop je slika a la 4lebe ali Crn=grob.

Stele, CIII, 21.9.1911, str. 14-20.

Na frsskah juž.stene : Joseph Wrabanitz(?) 1591.

Hans Maihenitsch Gott ist mein Hoffnung 1596.

Mihel Pisaniz 1591(?)

Sebastian ---9

1598.

Gotska kurziva: Hic fuit Sebastian -- A^o 1626 die nonis Janu hic fuit Kornardus?

Pietro P: Gallo(?) Foriviensis..

Stele, CXIII, 30.7.1948, str. 47 - 47.

Cerkev dobro ohranjena. Streha popravljena. Na zvoniku v cerkveni fasadi je veter odtrgal del pločevinaste strehe.

Na sev. steni zunaj se sedaj dobro vidi prvotni omet in razdrapani vrh prvotne romanske stene, ki je segala pribl. 2/3 višine sedanje stene. v zap.delu

se dobro vidi eno zazidano romansko okno. Kmalu za njim se stari zid rezko neha nekako tam, kjer v notranjščini neha zidana klop, ki spremlja znotraj to steno. Verjetno torej je bil prvotni zid v gotski dobi podaljšan v vzh. smeri.

Znotraj se vidi od beležem na sev. steni sled velikega granatnega vzorca, ki je po krival pritliči pas. Deloma se kaže tudi bolj sita slikarija tega pritličnega pasu. Pod sliko sv. treh kraljev se sledi starejši slikani omet.

Na sev. zap.delu fasade ob zvoniku je sled gotске freske sv. Arištota. Vidi se rdeč plašč s svetlejšo podsvitko in pas. Stoji, kot se zdi strogo frontalno.

Stele, CXX, 27.7.1945, str. 10.

Die Z.K. genehmigt das vorgelegte Programm für die Restaurierung der in der Kirche vorfindlichen, zum Teil von Elias Wolff(1592) herrührenden Wandmalereien, soweit sich dieses auf die Fixierung der ihres Bindemittels zum grössten Teil beraubten Leimfarben mit Kaseinlösung erstreckt. Dagegen lehnt die Z.K. die Entfernung der durch chemische Veränderung der bleihaltigen Farben entstanden äusserst störenden schwarzen Flecken in vorher lichten Partien der Malereien als zu grossen Eingriff in den alten Bestand ab.

MDZK: št.III.F.10, l.1911, str. 150: Tätigkeitsberichte.

Das k.k. Ministerium f.K.u.U. bewilligt zu den Kosten der Restaurierung der Wandgemälde eine Subvention im Höchstbetrag von 250 K unter der Bedingung, dass die Arbeiten nach dem von der Z.K. aufgestellten Programme durchgeführt werden.

MDZK: št.III.F.11, l.1912, str. 182: Tätigkeitsbericht.

Die hochinteressanten Wandmalereien im Innern, welche unter dem Dreikönigsbilde die Künstlerinschrift : Elias Wolff Anno 1592 tragen, erschienen, durch die vor etwa einem Jahrhundert in Temperafarben ausgeführten Übermalungen entstellt, weshalb die Z.K. die Abdeckung und Sicherung der Fresken(Fig.46-48) nach dem Programme des Males Sternen durchführen liess. Da diese Arbeiten in zufriedenstellender Weise beendet und dadurch ein wichtiges Denkmal der alten krainischen Malerei wieder hergestellt wurde, beantragt die Z.K. die Erhöhung der bereits bewilligten Subvention von 500 K auf 800 K und deren Flüssigmachung.

Slike: Fig.46,47,48 freske

MDZK: št.III.F.12, l.1913, str. 74: Tätigkeitsbericht.

Cerkev sv. Primož nad Kamnikom spisal Ivan Kranke (opis cerkve in fresk)

slike: str. 264 pogled na cerkev

str. 265 notranjščina z oltarji (zgornja cerkev)

str. 268 vel.oltar, pogled proti vshodu

str. 269 freska treh kraljev

str. 270 pogled proti koru

str. 271 freska M. zaščitnica s plaščem

str. 272 vel.oltar.

~~Memorandum o cerkvi sv. Primoža str. 264-272~~

Po letnici na sklepniku ladje je cerkev iz 1472, torej ena najstarejših pozne gotike (Kranj 1492, Adovljica 1496). Letnico so nanovo pisali v rdečo barvo, ko so zadnjikart belili cerkev.) V Menzi velikega oltarja je vsekana letnica 1535. Poslikani sta obe podolžni steni ladje. Ob spodnjem robu slike poklona se bere Elias Wolf 1593. Blizu jugozah. kota je "ciborium" t.j. na višinem podstavku, iz katerega se dviguje na štirih stebrih zidan križasti svod gotskega sloga liki baldahin, pod katerim stoji manjši baročni oltar. Okoli ciborija je visoka železna ograja enostavnega, pa okusnega gotskega vzorca. Rasilo svoda, ornament iz cvetk, listov, vejic

in prepletenih trakov, je po oblikovanju predbaročen, ali pozno gotski. Prižnica ima 6 malih Metzingerjevih podob, slikanih na les z oljem. Prižnica sama je dostojno rezbarsko delo iz 1742.

Vel.oltar iz 1678, tabernakelj je poznejši, je neprikladno delo, slika v njem je ena izmed boljših Tayerjevih.Str. oltarja sta iz 1656. Na ysev. steni poleg str. oltarja je velik rezljan okvir, ki sklepa 24 malih sličic iz življenja sv.Vida.

V zakristiji hranijo gotski kelih z l.1472na podstavku, kupa je novejša. Drugi kelih je iz 1510 in lep srebrn križec iz 1732

Dom in svet, l.1910, str.264-266.

Cerkev je bila z dana v drugi pol.15.stol. Slikarije so datirane z napisom ki se imenuje iz Renove dobe tudi sicer znanega slikarja Elija Wolfa iz 1592. Sredi 19.stol. so bile popolnoma preslikane, in tudi nekatere reči izpremenjene.Tako je n.pr. slikar zakril pri sliki "Marija pribežališče kristjanov prsi,ki jih je M. nuila pribežnikom, s tem, da ji je prekrižal roke na prsi. Na podoben način je zakril prsi sv.Elizabete,ki je dojila Marijo.Vsled vlage so nekatere barve popolnoma počrnele. Vrednost slik je zelo velika, k saj je druga pol.16.stol. zelo slabo zastopana v

alpskih deželah, kot tudi na Kranjskem. Slike je natančno preiskal Sternen ki je ugotovil, da je novejša slikarija naslikana s tempera na staro slikarijo v fresko tehniki in da se da z lahkoto odstraniti. Dobil je novo slikarijo, razen Heroda, ki je bil čisto nanovo naslikan, ter tudi vse črne lise, ki so se nahajale v novejši plasti.

Dom in svet, 1.1914, 54-55) Fr. Steele:

Spomeniško varstvo)

Restavriranje fresk v podružnici. Centralna komisija potrdi z nekaterimi spremembami predloženi načrt za restavriranje fresk, ki jih je deloma naslikal Elija Wolf (1592).

Mali zapiski, Carhiola II., 1912., str. 230.

Freske obnovljene leta 1840 in J. 1592 und besonders im J. 1840 erfolgte Wiederherstellung, leider! theilweise erscheine, In der Wölbung über dem Hochaltar zur linken Seite erblickt man das bekannte Monogramm Kaisers Friedrich IV., die 5 Buchstaben: A.E.I.O., zur rechten Seite aber die Worte: Jesus Nazarenus Rex Judeorum, mit der Jahreszahl 1534. Der linke, der hl. Radegunde gewidmete Seitenaltar ist vom Jahre MDC55 (sic), der rechte Seitenaltar des hl. Laurentius aber vom Jahre 1656.

Anton Jellouschek: Die Filial- und Wallfahrtskirche St. Primi und Feliciani bei Stein. MHVK. Februar 1856. str. 12 -14.

Benetke, galerija v akademiji (misli ob slikah št. 255 Veronese in št. 213 Tintoretto....."ali ni plava barva, ki je za sv. Primoža in Križno goro tako značilna kaj v zvezi z beneš. slikarstvom ,ki ta ton zelo ljubi

Stele, I.A. 17.7.1924, str. 1

Prapreče pri Lukovici - freske:....v prezbiteriju vrhnji zaključni pas renesanski in ovit z jagodami nabranimi na vrvičih naliči rožnemu vencu. isti motiv pri sv. Primožu in v Dvoru pri Polhovem gradu.

Stele, I.A. 1.9.1924, str. 55

Benetke, Galerija: št. 613 Giov. Bellini, Madona fra Santi. Desna svetnica s prekrižanimi rokami, dolgimi lasmi popolnoma tip brezbradega svetnika za Mar. plaščem pri sv. Primožu ali sv. Boštjana v Marenberku

Stele, I.A. 1.9.1924, str. 3

Prapreče pri Lukovici: ~~čepcezbctertg~~Spikarija gre v tipih, koloritu in v obdelavi preko one pri sv. Primožu

Stele, I.A. 1924, str. 57

" - v prezbiteriju vrhnji zaključni pas renesanski in ovit z jagodami nabranimi

Sv. Primož pri Kamniku - p.c.

Preiskava pod streho sev. stena in zvonik romanska.

Na svodu prezbiterijski l. 1534.

Vel. otlar letnica 1678

Na juž. steni najstarejša letnica 1584.

Stele, XXIII, zap. zadaj.

Na fasadi levo od zvonika ostanek velikega Krištofa. Mogoče še 15. stol. V sev. steni ladje odkrito romansko okno z lesenim okvirom.

Na sev. steni pod sliko 3 kralji, povsod nakljuvan omet. V polju z Marijo z plaščem visoko gori odkrita pod sedanjo slikarijo glava in vodoravni vrhni pas (kozmatški vzorec) slikarije okr. 1400, furlansko.

Prvotna romanska cerkev je imela kvadratično svetišče, furlanska slika-rija je na povišani (za okr. 1/2 m) prvotni steni.

Vunjak je odstranil doslikavo telesa Kristusovega v kužni sliki, kar zelo moti - sprejemljiva je diskretna islikava. Zadnja (današnja) restavracija ohranja Goldensteinove preslikave tam, kjer ni nič od prvotne slikarije. Signatura na freskah, pod sliko sv. Erazma: V F - 1.5.0.4 (poročilo restav-ratorja Moleta)

Stele, XXIA, 1964, str. 84

Rezultat raziskovanj zadnjih dveh let:

Prvotna romanska cerkev: Ohranjena je v sev. steni ladje od sedanjega sev. zap. vhoda proti vzhodu, kjer je ugotovljen šivan ogel, do drugega takega ogla na vzhodu, čigar lega ustreza koncu iz skale kamna izsekane klopi, ki spremlja prvotno sev. steno. Širina je segala nekdanj čez vrsto sedanjih srednjih stebrov, na vzh. je bil pravokoten prezbitერიj. V steni se je pokazalo eno romansko okno. Zvonik je bil ločen od cerkve. Prva povečava je pomenila povišanje do višine kozmatskega mozaičnega ornamenta nad furlansko sliko ugotovljeno pod sliko Marijinega varstva.

Drugo povečanje pomeni podaljšanje ladje do današnjega slavaloka in razširitev proti jugu do sedanje južne stene ter sedanje obokanje 1459. Za prezbitერიj je očitvidno služil podaljšek od vzh. stebra do današnjega slavaloka. Kako je bil oblikovan ni jasno razvidno.

Naslikane sedilije na južni steni kažejo na bližino vsaj enega oltarjev.
1507 je bil dozidan sedanji prezbitერიj.

Na sev. steni sta dve sonci na pritličju ugotovili prvotni furlanski omet,
ki je nakljuvan, pod njim pa še starejšega, ki je tudi nakljuvan.

Zakaj so na sev. steni prekrili s slikami pred prezbitერიjem ~~ni~~ in zakaj so
jih na južni potegnili do slavolok?

Stele, XXVA, 1965, str.15-15'

Poročilo M.Zoisa korespondenta C.K. zap.št.83,1915